

gere Tid siden; de have seet Factum reproducere sig for deres Dine — og saa dog naar disse Mænd have afgivet deres Skjøn, at sig: ja men dette Skjøn kan dog være urigtigt, Parterne ere berettigede til at erklære det for urigtigt og forbre det revideret af meget dygtigere og indsigtsfuldere Dine. Med al den Dygtighed og Sindsigt, som Høiesteret tilvisse besidder, formaae de hoiie Dommere dog sandelig ikke at see Vidner, der ikke fremstille sig for dem, eller at høre Parter, som ikke give Møde for dem. Høiesteret skal efter denne Lov dømme efter Acter, efter mundtlige Vidneforklaringer og mundtlige Vidneudsagn; saaledes som de ere oversatte i en Udskrift af Protokollerne. Det er derefter, at Høiesteret skal danne sit frie Skjøn over Beviset. Det vil dog vist Enhver kunne tage og føle paa er en Modsigelse. Men — hvorledes lader det sig da gjøre andetsteds? Ja, der hvor Mundtlighed og Offentlighed og den frie Bevissteori ere komne til virkelig Raaderum, derved — at der ikke eksisterer nogen Høiesteret, derved, at Dommene i første Instans ere endelige Dommere over Factum, og Sagen nu blot kan forelægges til Revision for et Tribunal, der har at paasee, om ogsaa Lovens Former for Proceduren i første Instans ere efterlevede, om det juridiske Resultat er rigtigt, om Loven er anvendt rigtig paa det Factum, der i 1ste Instans har faaet sin endelige Afgjorelse, som disse Landes Høiesteret eller Cassationstribunalet i naturligvis slet ikke har med at gjøre. Forholdet er saaledes hist et ganske andet, og skulde vi altsaa have en Bevissteori af denne Natur, det frie Bevis i Sø- og Handelsretten i Kjøbenhavn, forekommer det mig rigtignok, at det vilde være i sin Orden, om vi ikke kendte nogen Høiesteret i disse Sager, indtagen ialtfald som Cassationstribunal; ja det synes mig virkelig, at det vilde være en uanstændig Lov at tilhyde Landets Høiesteret, at den i enkelte Sager, i Sø- og Handelsfager og atter da kun i Kjøbenhavnske, skulde paadømme Parternes Møllestående ikke efter Acterne, men efter et frit Skjøn, og saa dog i Virkeligheden ikke give den

Andet at holde sig til end de bøde Acter; det er dog i og for sig en uopløselig Modsigelse.

Hvad jeg nu har anført, er kun en enkelt Betragtning af de mange, som jeg ved Lovens Gjeimnelse har bannet mig, men tilvisse en Hovedbetragtning, og det saa vigtig, at jeg frygter meget for, at skulde det lykkes at sætte Loven igjennem i den Skikkelse, hvori den er kommen til os, at faae Mundtlighed, Offentlighed og det frie Bevis indført i Sø- og Handelsretten i Kjøbenhavn, paa saadan Vis, da vilde det kunne være overmaade længe, inden vi fik det frie Bevis med Mundtlighed og Offentlighed indført der, hvor jeg ønsker den, over hele mit Fædreland, under Forudsætning af, at den ledsages af Garantier mod Misbrug, under Forudsætning af, at man optager den ikke lovbundne Bevissteori, om jeg tør sige det, saaledes lovbunden, som den er det der, hvor den er indført i Livet. Jeg kan derfor rigtignok ikke troe Andet, end at Loven, som den foreligger os, fordrer en Revision, og — jeg veed ikke, om det er i dette Dieblit Tiden, dertil, men — skulde det være det rette Dieblit, vilde jeg tillade mig at anbrage paa, at der nedsettes et Udvalg til at tage den under Overveelse. Jeg troer næsten ikke, at det for et saadant Udvalg vil være muligt at reformere §§ 44 og 57 saaledes, at de kunne komme til at fyldestgjøre mangfoldige Forudsætninger, der høre med som nødvendige Begrændsninger, og jeg veed ikke engang, om det var i sin Orden, at Begyndelsen stede i en speciel Lov. Jeg troer, at disse Paragrafer maae ud af Loven, og at denne maa vandre tilbage til det andet Thing. Jeg beklager dette naturligtvis meget, fordi det vil lede til Ophold ikke blot for Rigsdagen, men ogsaa for Sø- og Handelsstanden i Kjøbenhavn, men jeg troer paa den anden Side, at handle i Sø- og Handelsstandens virkelige Interesse, naar jeg anmoder om, at disse Paragrafer ved Landsktingets omhyggelige Graansning maae blive udslættede af Loven.